

zati, da so večji v telovadbi, morajo biti osvobodjeni od zadnje vojaške vaje. Na podlagi tega zakona je češki Sokol V. Hunješek iz Lešnic vložil na svoj polk prošnjo, kateri je predložil potrdilo svojega sokolskega društva, potrjeno tudi od občine, in je na temelju te prošnje osvobodjen od zadnje vojaške vaje. Izpričevala ne treba kolkovati. Na se torej Sokoli-vojaki, ki imajo še absolvirati zadnjo vojaško vajo, poslužijo te ugodnosti! Oni Sokoli pa, ki služijo sedaj v vojaki, store dobro, ako si že vnaprej zasigurajo to ugodnost s tem, da dajo v svojo vojaško knjižico v rubriko »Ausbildung und Verwendung« zapisati, da so vaditelji ali načelniki v Sokolu.

Naravnost iz Cetinja in Kotora je sprejel »Slov. Ilustrovani Tednik« zanimive originalne slike ter jih priobčuje v zadnji številki, deloma jih pa priobči v prihodnjih številkah. Opozarjamo vse čitatelje na »Slov. Ilustrovani Tednik«.

Zadnja številka »Slovenskega Ilustrovanega Tednika« je izšla zelo obsežna ter prinaša 31 slik: Miljonarja A. Carnegie; napredno pevsko in tamburško društvo v Rakeku; strašna železniška nesreča na progi Zagreb-Ogulin (dve sliki); slovenski rezervisti na črnogorski meji; osvoboditelji Skadra (pet slik); plavajoča cerkev itd. Ta številka je zelo zanimiva ker vsebuje mnogo (31) in sicer raznovrstnih slik. »Slov. Ilustrovani Tednik« napreduje. Slovenci podpirajte ga!

»Schulverein« v Primorskih deželah. Politiški okraj Goriški: Moška podružnica šteje 223 udov, prispevkov je dala lani K 621:10, predsednik podružnice Adolf Kropsch, žel. inšpektor v pokouju; ženska podružnica šteje 132 udin, predsednica Marija pl. Schubertova, profesorjeva soproga, prispevkov lani je bilo K 504:24. — V Trstu so nabrali lani v moški in ženski podružnici K 1026; članov in članic je 360 in 158; predsednik strokovni učitelj Jos. Blohman. — Na Voloskem so nabrali lani K 462:41; članov in članic 70 in 50; predsednik c. kr. učitelj E. Bruckner. — V Pulju so nabrali K 239; članov in članic je 49 in 60; predsednik profesor Prodingar.

Viharno zborovanje češkega učitelstva v Pragi. Razmere v naši državi so prišle tako daleč, da pod njimi trpe vsi stanovi. Zaradi nemške politike je danes nekda bogata češka dežela na tem, da skoraj ne bo mogla plačati učiteljstva in svojih uradnikov. V nedeljo je imelo češko učiteljstvo v Pragi viharno zborovanje, na katerem so zahtevali, da se vprašanje učiteljskih plač čim prej reši in da se reši šolo pred propadom.

Kako kruto postopajo dunajski pan-germani proti dunajskim Čehom, ki jih je četrt milijona, je razvidno iz seje občinskega dunajskega zastopstva. Občinski svetnik je vprašal župana dr. Weißkirchnerja, kaj misli ukreniti, da ne bo na mestnih dunajskih mesnicah čeških plakatov. Na to je župan odgovoril, da je bil le po krivdi nke prodajalke nabit češki plakat, ki pa je bil takoj odstranjen, in se je odredilo, da se kaj sličnega ne bo več zgodilo. Torej četrt milijona dunajskih Čehov ne sme imeti na Dunaju niti češkega plakata, ki naj bi po mestnih mesnicah javljali, po čem je meso. Kulturnemu češkemu narodu niti najmanjše pravice, ampak tam doli za poldivje Albance, za te pa vse: srce in roke! A za Albance nabirajo Dunajčanje prispevke, če ni drugače, tudi med Čehi.

Medvedov nagrobnik. Nekateri intimni prijatelji pokojnega pesnika Antona Medveda so se združili v odbor, ki ima namen nabirati prispevke za nagrobnik pred tremi leti umrlega in v Kamniku pokopanega pesnika. Dotični odbor vabi občinstvo, da drage volje prispeva s skromnimi darovi za spomenik, da prireja ob prijateljskih in društvenih večerih male zbirke v krogu onih, ki so pokojnika poznali osebno ali ga vsaj uživali po njegovih delih. Priporočamo to prošnjo raznim denarnim zavodom, občinam posebno župnijam, kjer je služboval pokojnik, in njegovim tovarišem in prijateljem. Vsi prispevki naj se izvolijo pošiljati odborovemu blagajniku g. Urbanu Zupanu, Ljubljana, Križevniška ulica št. 8.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin ima svoj ustanovni občni zbor v Gorici na Binkoštno nedeljo. Pravila je vlada potrdila. Dnevni red zborovanja bo v kratkem objavljen.

Postaje za opazovanje vremena bodo opustili. Centrala za meteorologijo in geodinamiko na Dunaju je ustanovila take postaje pred dvajsetimi leti v svrhu opazovanja vremena s posebnim ozirom na učinkovanje strelbe proti toči, kar se pa je tekom let izkazalo kot brezuspešno.

Avstrijski tobačni monopol leta 1911. je imel 39 tvornic s 426 uradniki, 56 zdravniki, 379 slugami in 39.676 delavci. Moških delavcev je bilo 5774, ženskih pa 33.902. Smodke je izdelovalo 23.363 de-

lavcev, cigarete 5009, tobak za kajenje 4199, tobak za njuhanje 116 itd. Delalo se je 51 ur na teden. Plačani so bili po 12 krajevnih stopnjah. Moško delo se plačuje za 20% več nego žensko. Po petih službenih letih dobijo delavci službene doklade do 35. leta. Navzlic podražanju tobačnih izdelkov leta 1910. je l. 1911. dobila država 299:4 milijonov kron, torej 21:2 milijonov več nego prejšnje leto. Največ se je izkupilo iz cigaret; 39:21 odstotka, potem cigare 29:35 in tobak 28:25. Na esebo pride od vsega prebivalstva 20 gramov mani kakor prej, v denarju pa 67 vinarjev več. Manj se je kosumiralo, in sicer kratkih za 58,9 milijonov komadov, portorik, 37,9, kub pa za 14,7. Razprodaja cigarilos-smodk se je povzdignila za 107,6 milijonov komadov. Najbolj se je izpremenilo razprodaja športov; prvo polovico leta se je razprodalo 1772 milijonov, v drugi polovici pa samo 812 milijonov.

Iz slovanskih pokrajin.

o Nemci o Slovanih. „Hochland“ prinaša članek o Bolgariji, v katerem slika njen čudoviti razvoj in obsoja turkofilstvo, ki je v Nemčiji tako razširjeno. Bolgari so Prusi Balkana, člankar (Karel Dieterich) jim pa svetuje tudi, naj ne goje imperialistiških težej in spoštujejo tudi razvoj ostalih narodnosti na Balkanu. Članek je jako informativen, zlasti kar se tiče gospodarskega razvoja Bolgarije.

o Koliko ozemlja so zavzele posamezne balkanske države. Srbski tiskovni urad prinaša statistiko, koliko ozemlja so zavzele posamezne balkanske države v balkanski vojni. Po tej statistiki so zavzeli Srbi in Črnogorci 62.000², Bolgari 55.000 km², Grki 30.000 km².

o Število vjetnikov iz Odrina. Bolgarski listi poročajo, da je bilo v Odrinu vjetih 70—80.000 turških vojakov, med njimi 2000 častnikov.

Razgled po šolskem svetu.

— **Drugo češko vseučilišče.** Češki visokošolci so izdali na češke poslance odprto pismo, v katerem z obžalovanjem konstatirajo, da v delegacijah v zadnjem času ni bilo govora o zahtevi po drugem češkem vseučilišču. Češki dijaki pozivljajo svoje poslance, da se naj zopet zavzamejo za to zadevo.

— **Vseučilišniki — ogleduhi.** Iz Krakova poročajo: Policija je aretirala dva slušatelja tukajšnjega vseučilišča, ker sta osumljena ogleduštva.

— **Mali Jožek v šoli.** Mali Jožek je napisal v soboto sledečo šolsko nalogo: pred Velikim leti še ni bilo prav Nobenih bukcl in znali so jih samo ta Bogati brati, ker so bili zelo Dragi. Takrat so prišli menihi in so jih prepisali. In to pa je trajalo zelo Dolgo in umrli so pred svojim Koncem in nov menih je moral napraviti knjige vse polne. Enkrat pa je brisichel Guttenberg na zvet in ko je bil Velik in je moral iz Šole ven je vzel les, ga razrezal na črke in jih pomočil v črno Farbo in je vzel papir in jih je pritisnil in tako je nastalo sveto Pismo. In izgubil je s tem ves denar in je našel potem še Enega prijatelja in ta mu je pozneje še enega posodil in ta kušt je šel nato po Celi evropi in po avstro-Ogrski Državi. — In potem je prišel menih in je najdel pulfer. Ta je vzel lonec in je hotel Nekaj drugega noter napraviti, napravil pa je pulfer, skočila je iskra in noter v pisker in ekblodiral in se je imenoval Berdolt Schwarz. Potem so Drugi Veliko kanon naročili in so s tem napolnili in ko so počile ni mogel noben Riter več stati in to je bil kone vojske. — To je sad koroške utrakvistične šole!

— **IV. mednarodni kongres za šolsko higieno** se vrši od 25. do 30. avgusta t. l. v Buffalo ne daleč od slapov reke Niagare. Kongres je v zvezi z razstavo. Kdor se ga hoče udeležiti, naj se obrne na zdravnico za oči gospo dr. Matildo Gstettner, Dunaj VII., Neubaugasse 80, ki radevolje pošlje vsakomu prospekte o prevoznji, znižanih cenah i. dr.

— **Naučni minister Hussarek** je sklical zastopnike vojnega in deželnoobrambne ministristva k skupni konferenci, v kateri se bo razpravljalo o poučnih tečajih za odgojo izšolanih vzgojevalcev deških zavetišč in mladinskih klubov. — S tem podpira naučni minister zloglasne „Knabenhorste“, ki negujejo vojaški „drill“ namesto individualne vzgoje in so ravno isto kakor samostanska vzgajališča.

Zahajajte samo v lokale, kjer imajo na razpolago naš list!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 760. Kranjsko.
Na enorazrednih ljudskih šolah na Prežganjem, v Primorskem in v St. Lambertu se razpisuje s tem voditeljsko mesto v stalno nameščenje.
Pravilno opremljene prošnje je predložiti semkaj predpisanim potom do 28. maja 1913.
Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 24. aprila 1913.

Št. 1645.
Na štirirazredni ljudski šoli v Dolenji vasi se razpisuje v stalno nameščenje moško učno mesto z zakonitim prejemki.
Prosilci, ki v kranjski učiteljski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.
Pravilno opremljene prošnje je predpisanim potom vložiti pri podpisanim c. kr. okrajnem šolskem svetu do 31. maja 1912.
C. kr. okrajni šolski svet Kočevje, dne 27. aprila 1913.

Št. 1644.
Na petrazredni deški šoli v Ribnici se razpisuje v stalno nameščenje moško učno mesto z zakonitim prejemki.
Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
Pravilno opremljene prošnje je predložiti semkaj predpisanim potom do 31. aprila 1913.
C. kr. okrajni šolski svet Kočevje, dne 27. aprila 1913.

Agitirajte za svoje glasilo!
Pridobivajte mu novih naročnikov

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.
Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.
registrovana združba s omejenim lamstvom.
Promet do konca marca K 37.830:53.
Uradne ure: Vsak četrtek od 1/3. — 1/3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.
Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znakah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znak se ne odgovarja.

Ali ste že član društva „Jubilejska samopomoč“?

Društveniki so lahko učitelji, njihove žene in učiteljice po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem. V društvo se sprejemajo le oni, ki še niso stari nad 45 let.

Pri pristopu v društvo se plača pristopnina, ki se ravna po starostnih letih in sicer do 25 let 2 K 50 h, od 25 do 30 let 5 K, od 30 do 35 let 10 K, od 35 do 40 let 15 K, od 40 do 45 let 20 K; poleg tega še 2 K za prvi smrtni slučaj, 2 K letnine, 1 K vpisnine, 30 h upravnine in 20 h poštuine.

Letno se plačuje 30 h upravnine in 2 K za rezervni fond, ki je znašal koncem XII. upravne dobe 8052 K 99 h.

Po društvenikovi smrti izplača načelnišтво takoj zakonitim dedičem tolikokrat po 2 K, kolikor je društvenikov (sedaj 250). Po smrti društvenika plačajo drugi društveniki po 2 K za nadaljni slučaj smrti.

Vsa pojasnila glede pristopa v društvo daje predsednik **IVAN SCHMEIDEK**, učitelj v Krtini, pošta Dob.

Dr. Karl Tumlriz:

Nemška vadnica za nenemške ljudske šole.

1. del: Spodnja stopnja. Vtisnenih je 15 slik. Cena vezani knjigi 80 h. Pripuščena po ukazu c. kr. ministristva z dne 8. julija 1906, št. 29.040.

2. del: Srednja stopnja. Vtisnenih je 14 slik. Cena vezani knjigi 1 K 20 h. Pripuščena po ukazu c. kr. ministristva z dne 26. oktobra 1910, št. 44.128.

3. del: Višja stopnja. (Tvarina za tri šolska leta.) 2 barvotiska, 35 slik in 2 zemljiško pregledna načrta v barvah. Cena vezani knjigi 1 K 80 h. Pripuščena po ukazu c. kr. ministristva z dne 19. novembra 1912, št. 48.000.

Založil

F. Tempisky, Dunaj IV.

Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

Štev. 282.

Naznanilo.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se bode vršil v času od 16. julija do vstetega 6. avgusta t. l. strokovni tečaj za izobrazbo učiteljev obrtno-trgovskih predmetov na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Učitelji, ki žele biti sprejeti, naj pošljejo svoje primerno opremljene prošnje potom šolskega vodstva vsaj do 20. maja neposredno na ravnateljstvo državne obrtne šole v Ljubljani.

Prosilcem bode ravnateljstvo do srede junija sporočilo, če so sprejeti ali ne.

Vsak udeležnik, ki ima svoje redno bivališče izven Ljubljane, dobi od ministrstva za javna dela podporo 40 kron.

Potrebne rekvizite preskrbi brezplačno podpisano ravnateljstvo, ki daje tudi vsa zaželjena podrobna pojasnila.

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole
v Ljubljani, 22. aprila 1913.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

učiteljice soproge, v Novém Hradku p. Met.
(dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cešira kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobaravno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastojni in franko.

Slovensko Abecedo za ženska ročna dela

(II. pomnožena izdaja) po 20 vin. komad priporoča

Milena Kiferle

učiteljica ženskih ročnih del v Ljubljani,
Krojaška ulica 8./II.